

Protocol acadèmic i docent per als graus de la Facultat de Dret (curs 2010-2011)

Aprovat per la Comissió acadèmica de la Facultat de Dret el 18 de maig de 2010
(pendent d'aprovació definitiva per Junta de Facultat)

Les modificacions aprovades per CAC apareixen marcades en verd

I. Dels grups

- 1) La docència es farà, essencialment, en grups bàsics de 70 estudiants, aproximadament, quan els recursos humans i materials ho permetin.
- 2) Tots els grups bàsics podran estar desagregats en grups d'uns 35 estudiants en un terç de les hores de docència presencial programada.
- 3) La desagregació del terç de les hores de classe consistirà en la docència i la presència alternativa de cada meitat d'estudiants del grup bàsic, de manera que en una sessió desagregada hi assistiria mitja classe i en la següent hi assistiria l'altra meitat, i sense que això comporti un increment de la càrrega docent del professorat. Tanmateix, els departaments podran decidir si ofereixen docència simultània a cada meitat del grup, sempre que aquesta decisió no comporti haver de desatendre l'encàrrec docent dels consells d'estudis. En aquest cas, l'increment de càrrega docent es podrà reflectir, per tant, en el POA (GR@D).
- 4) El sistema de desagregació, tant el de dies alternatius com el de docència simultània, ha de ser el mateix per a tots els grups d'una assignatura, i s'ha d'explicitar en el pla docent i/o en el programa d'activitats del professorat. Si un departament opta per la desagregació en dies alternatius, els docents de cada grup la poden aplicar amb el ritme que considerin més oportú i reflectir-ho en el programa d'activitats.
- 5) El terç de les hores desagregades es podrà distribuir al llarg del semestre com sembli més convenient. El ritme o la cadència de les sessions desagregades, el podrà decidir cada departament, en règim setmanal, quinzenal, mensual o com decideixi de programar-ho cada departament.
- 6) El professor o la professora responsable titular de cada grup serà el dels grups bàsics.
- 7) Hi haurà la possibilitat, opcional per als departaments, d'agregació de diversos grups bàsics en un grup superior o més; això seria possible en un màxim d'un terç de les hores de docència presencial programada.

II. De les activitats teòriques i aplicades

- 1) Com a mínim un terç de les hores de docència presencial programada han d'estar dedicades a activitats aplicades (vegeu l'annex d'activitats proposades, entre d'altres) i com a mínim un altre terç de les hores de docència presencial tindran caràcter teòric.

III. Del sistema d'avaluació

- 1) El sistema ordinari d'avaluar és l'avaluació continuada (AC) (NRA, art. 10), que diferenciem de l'avaluació simplement fragmentada. L'avaluació continuada hauria de servir tant per acreditar i valorar l'adquisició dels aprenentatges com, sobretot, per esdevenir un instrument de formació i d'aprenentatge.
- 2) L'estudiant manté la possibilitat d'acollir-se a l'avaluació única (AU) en les condicions que fixa la UB (NRA, art. 12). La Secretaria d'Estudiants i Docència disposarà tots els mitjans possibles per facilitar la inscripció de l'alumnat (per mitjà d'un formulari electrònic, emplenant un imprès en paper, etc.). Els estudiants que no sol·licitin l'avaluació única dins del termini establert seguiran en règim d'avaluació continuada. L'avaluació única pot consistir en una prova i en la presentació de treballs, i ha de permetre acreditar la superació dels objectius declarats de l'assignatura de la mateixa manera que en l'avaluació continuada. La data límit per inscriure's a l'avaluació única, que fixa la Comissió Acadèmica, hauria de ser, aproximadament, un mes després del començament de cada quadrimestre. La data (o les dates) de realització de l'avaluació única de cada assignatura ha de ser fixada pels respectius consells d'estudis (NRA, art. 15).
- 3) En el règim ordinari, o d'AC, hi haurà una prova de síntesi i un seguit d'**altres activitats avaluables**. La prova de síntesi serà de concepció global, de manera que garanteixi l'assoliment dels objectius de la matèria exposats en el pla docent, tant pel que fa als coneixements que cal adquirir com pel que fa a les habilitats i actituds que cal desenvolupar. Tant la prova de síntesi com el conjunt d'activitats **avaluables** han de permetre **acreditar** l'adquisició dels coneixements teòrics o conceptuals de la matèria, com també, en un vessant pràctic, la capacitat de resoldre activitats aplicades de la mateixa matèria.
- 4) La prova de síntesi ha de comptar entre un 30 % i un **50 %** de la nota final de l'assignatura, mentre que el conjunt d'activitats d'AC comptarà la proporció restant.
- 5) Per aprovar l'assignatura, cal haver superat la prova de síntesi, independentment del valor ponderat que se li assigni.
- 6) **Opcionalment, els plans docents i els programes d'activitats dels professors, poden incloure una clàusula segons la qual tota mena d'evidències d'aprenentatge, així com també l'assistència i la participació activa a classe, podran ser tingudes en compte segons criteri del professor a l'hora de fixar la nota final definitiva. Aquesta part de la nota només podrà millorar, eventualment, la nota obtinguda i en cap cas perjudicarà la qualificació aritmètica obtinguda amb les proves avaluables d'AC i la prova de síntesi.**
- 7) La data de celebració de la prova de síntesi serà determinada pels consells d'estudis de cada ensenyament.
- 8) El pla docent i/o el programa d'activitats podran fixar, si s'estima convenient, l'assistència obligatòria dels estudiants a sessions concretes o activitats puntuals. En aquest cas, també fixarà les condicions i les conseqüències de la no-assistència a activitats o sessions obligatòries.
- 9) Els plans docents han d'especificar el procediment d'avaluació de la segona convocatòria mentre aquesta estigui vigent (NRA, disposició transitòria segona). En aquest sentit, entre d'altres possibles, és recomanable que els estudiants en règim d'AC en la segona convocatòria es presentin a una prova final que donaria la qualificació de l'assignatura en aquella convocatòria.
- 10) Un nivell adequat d'expressió oral i escrita, i també de comunicació dels coneixements i els aprenentatges, és una habilitat imprescindible en qualsevol

graduat universitari, que serà considerada en l'avaluació de les assignatures d'acord amb el que assenyalin el pla docent i/o el programa d'activitats dels docents.

IV. De les activitats **avaluables**

- 1) En les assignatures de sis crèdits, els estudiants hauran de realitzar **tres o quatre activitats avaluables**, a més de la prova de síntesi; en les assignatures de nou crèdits, **en realitzaran entre tres i cinc**, més la prova de síntesi. En les assignatures de tres crèdits (optatives), els estudiants hauran de realitzar **dues o tres activitats avaluables**, a més de la prova de síntesi.
- 2) És molt important que les activitats avaluables, **així com la resta d'activitats dirigides**, i sigui quin sigui el nombre d'unes i altres, no superi el nombre d'hores previstes per al treball dirigit de l'estudiant en el marc de l'assignatura. (vegeu VI.1).
- 3) Cal que en el pla docent de cada assignatura o, si s'escau, en el programa d'activitats del professorat, s'assenyali si l'estudiant ha de realitzar necessàriament totes les activitats o si n'ha de realitzar un cert nombre d'entre les que han estat programades i quines són les condicions en aquest sentit. En qualsevol cas, però, el mínim d'activitats d'AC que l'estudiant ha de realitzar efectivament són dues, tres o quatre activitats segons que es tracti d'assignatures de tres, sis o nou crèdits respectivament, tal com s'assenyala en aquest mateix apartat.
- 4) A banda de les activitats avaluables directament, el professorat pot programar altres exercicis o proves d'aprenentatge, teòriques o aplicades, obligatòries o opcionals, que poden tenir el caràcter i les condicions que el professorat expressi en el programa de l'assignatura. En qualsevol cas, el temps de dedicació de l'alumnat per a totes les activitats que no es facin a l'aula (catalogades com a *treball dirigit*), tant les d'avaluació com les d'aprenentatge, no ha de superar un terç de les hores totals dels crèdits ECTS de l'assignatura (vegeu el capítol VI d'aquest mateix document).
- 5) Un cop lliurades tant les activitats **avaluables** com les d'aprenentatge, és recomanable establir mecanismes ràpids i eficients perquè l'alumnat pugui conèixer els seus errors i ser conscient del nivell d'aprenentatge i dels problemes que té. Les vies de retorn o retroacció entre el professorat i l'alumnat poden ser molt diverses.
- 6) És recomanable que les diferents activitats responguin a tipologies d'exercicis també diferents, per a la qual cosa s'adjunta, a títol merament orientador, una breu relació amb algunes de les activitats **avaluables** possibles.
- 7) Cal recordar que entre les competències de tots els graus de la Facultat n'hi ha que assenyalen que els estudiants han de ser capaços de llegir textos de la respectiva especialitat, entendre'ls i ser competents a utilitzar-los analíticament i críticament en el context corresponent.

V. Del pla docent de l'assignatura i del programa d'activitats del professorat

- 1) Els plans docents hauran de ser enviats, prèvia aprovació pels consells dels departaments, als consells d'estudis per ser validats abans del 30 de maig. Els consells d'estudis validaran, si s'escau, els plans docents tal com assenyala la normativa vigent de la UB (NRA, art. 4 i 5; NRPD, art. I. 1). A partir de la

validació dels caps d'estudis, els plans docents es publiquen i es converteixen en el principal instrument d'informació acadèmica concreta de l'alumnat (NRA, art. 4.2; NRPD, I.4).

- 2) Pel que fa a l'avaluació, el pla docent ha de contenir informació substancial, clara i precisa sobre el sistema d'avaluació de l'assignatura. Ha de concretar, com a mínim: *a)* quantes proves **avaluables** hi haurà; *b)* quin valor ponderat tindrà cadascuna; *c)* quin valor ponderat tindrà la prova de síntesi; *d)* el sistema d'avaluació única; *e)* el procediment d'avaluació en la segona convocatòria; *f)* si es considera convenient, l'assistència obligatòria a les classes o a sessions concretes; *g)* els criteris d'avaluació del nivell d'expressió oral i escrita, i *h)* qualsevol altra condició rellevant per a l'avaluació de l'alumnat (NRA, art. 12.2; NRPD, II.1).
- 3) Quan el sistema d'avaluació no és igual per a tots els grups d'una assignatura, aleshores el pla docent ha d'incloure la informació sobre l'avaluació de tots els grups.
- 4) La concreció del tipus de prova, el calendari de totes les activitats d'avaluació, les condicions i la concreció del tipus de proves, s'han d'incloure en el programa d'activitats del professor si no s'ha inclòs en el pla docent (NRA, art. 4.3 i 6.5; NRPD, I.2 i 4).
- 5) El programa del professor no pot contradir el pla docent que desenvolupa (NRPD, I.4 i seg.). Els plans docents de les assignatures que formen els graus de la Facultat de Dret, al seu torn, no poden entrar en contradicció amb aquest protocol.
- 6) És convenient que, en la mesura possible, el programa d'activitats de cada professor o professora també es faci públic en el mateix període de juny i juliol, una vegada aprovats els plans docents i abans de la matriculació dels estudiants.

VI. De la dedicació horària dels estudiants

- 1) Les hores de dedicació dels estudiants es compten en crèdits ECTS (RD 1125/2003). Cada crèdit ECTS equival a 25 h de dedicació total de l'estudiant (RD 1125/2003, art. 4.5; NRPD, II.1; Bases reguladores UB). Aquesta dedicació de l'estudiant és pot classificar, de manera orientadora, en tres tipus: *a)* les activitats presencials, que acostumen a coincidir amb les classes programades, tant teòriques com aplicades, ocuparan aproximadament un terç del total d'hores assignades a l'assignatura en crèdits ECTS; *b)* les activitats dirigides, que per essència són no presencials, ocuparan aproximadament un altre terç de les hores totals de dedicació; *c)* el treball autònom de l'estudiant, que no és ni presencial ni dirigit, ocuparà, també aproximadament, el tercer terç de les hores de dedicació (RD 1125/2003, art. 3; NRPS, II.1). Per exemple: una assignatura de 6 crèdits ECTS que comptés cada crèdit a raó de 25 hores, tindria 150 hores de dedicació total de l'alumnat, de les quals 50 serien de docència presencial, 50 de treball dirigit i 50 de treball autònom.

VII. De la coordinació docent

- 1) El professorat assignat a cada grup es constitueix en equip docent per tal de coordinar-se en la pràctica docent del grup que comparteix. La coordinació docent ha de consistir, com a mínim, a celebrar una reunió al començament de cada semestre i a incorporar cada professor en un calendari únic —ADE (agenda docent electrònica)—, també al començament de cada semestre, la data de totes les activitats avaluable de la seva assignatura en el grup. L’ADE és l’instrument central de coordinació docent que han d’emprar tots els professors de cada grup. Per facilitar una adequada realització de les activitats i fomentar-ne la qualitat, és convenient evitar concentracions innecessàries d’activitats en uns mateixos dies. També pot formar part de les funcions de la coordinació docent organitzar activitats comunes per als estudiants del grup, conèixer el tipus d’activitats que programen les altres assignatures d’un mateix grup i, en general, valorar la marxa general del curs i l’aprofitament dels estudiants.
- 2) Quan els departaments hagin assignat la docència que els correspon, i en tot cas abans del 31 de juliol, cada equip docent elegirà un coordinador o coordinadora. Els consells d’estudis han de vetllar perquè cada grup tingui un coordinador o coordinadora. Els coordinadors docents podran invocar aquesta funció com un mèrit docent acreditat per la Facultat, el qual, a més, serà reconegut en el PDP amb 75 hores de dedicació, en l’apartat «2.4. Millora i innovació docent».

VIII. De la tutoria prèvia a la matriculació

- 1) Abans de matricular-se, l’alumnat —tant de nou ingrés com adaptat— dels primers cursos dels nous graus, farà obligatòriament una tutoria orientadora per adaptar el nombre de crèdits que matricularà a les seves expectatives reals de dedicació als estudis que ha elegit. El tutor l’orientarà tant respecte al nombre de crèdits per matricular (que el primer curs podran ser 30 o 60, segons la normativa de la UB) com també sobre quines assignatures s’han de matricular en cas que l’alumnat no es matriculi d’un curs sencer.
- 2) L’alumnat ha de rebre com més informació acadèmica millor, especialment respecte a les exigències d’un règim d’avaluació continuada, perquè ponderi de manera realista la matriculació i el seguiment d’un règim d’AC o d’AU (NRA, art. 12.6).

IX. De les excepcions al protocol i de la seva revisió

- 1) A proposta dels consells d’estudis, la Comissió Acadèmica de la Facultat podrà aprovar excepcions justificades d’aquest protocol en els plans docents i/o els programes d’activitats del professorat.
- 2) Aquest protocol serà revisat per la Comissió Acadèmica al final de cada curs.